

Zaštićene i ugrožene vrste

Hrvatska je zemlja s jedinstvenim prirodnim fenomenima od čije ljepote zastaje dah. Ta prekrasna netaknuta priroda zaštićena je nacionalnim parkovima, parkovima prirode i rezervatima u kojima obitavaju autohtone, rijetke i zaštićene životinjske vrste

■ **Napisao Moreno Bartolić**

Ukupna površina hrvatskog dijela relativno plitkog Jadranskog mora (prosječna dubina 173 m) je 31.660 km². Oko 5.780 km hrvatskog dijela obale razvedeno je na brojne zaljeve s preko 1100 otoka i hridi pa je ovo, pored Grčke, najrazvedenija obala u Sredozemlju. Izražen krški reljef te razvedenost obale, uzrok su velike biološke raznolikosti morskog ekosustava. Prema još nepotpunim podacima Jadransko more nastanjuje do 7 tisuća biljnih i životinjskih vrsta. Unutar jednog ekosustava sve

su ove vrste neraskidivo povezane u hranidbenom lancu tako da, uništavajući jednu vrstu, ugrožavamo čitav ekosustav u cjelini. Biološka raznolikost Jadranskog mora sve je ugroženija. U obalnom području Hrvatske živi oko 2 milijuna stanovnika. Porast stanovništva i širenje gradova, razvoj industrije, nezbrinjavanje otpadnih voda, intenzivno ribarstvo i turizam, te nepridržavanje zakonskih propisa ostavljaju trajne posljedice na cjelokupni živi i neživi svijet Jadranskog mora i priobalja. Riblji fond Jadrana uvelike je osiromašen, a zagađivanje i fizičko uništavanje staništa

ugrozilo je opstanak mnogih biljnih i životinjskih vrsta.

Obzirom na to da se lagano bliži ljeto te sezona plivanja, ronjenja i sve intenzivnijeg sezonskog ribolova, smatram da je potrebno još jednom, i nikad dovoljno, skrenuti pažnju na one morske organizme koji su strogo zaštićeni zakonom od ubijanja i bilo kakvog oblika ugrožavanja i na one koji su ugroženi. Ako već nekome padne na pamet loviti neku od tih rijetkih vrsta, ulovite ih jedino objektivom svoga fotoaparata i nemojte ih ničim uznemirivati. Zakoni i drugi propisi Republike Hrvatske, te Međunarodne konvencije ko-

jih je RH potpisnik, štite biljne i životinjske vrste i/ili njihova staništa, propisuju dozvoljene načine profesionalnog i rekreativnog ribolova i dozvoljene kvote izlova. U Hrvatskoj su, kao posebno ugrožene ljudskim djelatnostima, zaštićene pojedine vrste morskih organizama (pod morskim organizmima smatraju se i oni koji možda ne žive u moru, ali životno ovise o njemu, kao npr. ptice o hrani), odnosno vrsta koje možemo naći u, na i oko mora. Sve te žive vrste su ugrožene zbog nestajanja njihovih prirodnih staništa i hranilišta, a uzročnik svemu tome je čovjek. Naša divlja fauna sačinja-

va naše prirodno nasljeđe koje se mora sačuvati za buduće naraštaje, stoga poštuju prirodu i propise o zaštiti životinja.

Bucanj veliki (*Mola mola*)

Rijetka je riba koja izaziva poštovanje zbog težine i dimenzi-

nog primjerka na 10 m² površine morskog dna. Ljušture, naročito starijih primjeraka, redovito su bogato obrasle algama, spužvama, cjevašima, mahovnjacima i drugim manjim sjedilačkim životinjama. Periska je Sredozemni endem i rasprostranjena je u čitavom Jadranu. Ova je vrsta najve-

Bucanj veliki

Galeb klaukavaca

Prstac

u hrvatskom Jadranu

ja koje dosegne. Bucanj veliki naraste u dužinu do 3 m i dosegne težinu do 1 tone. Smeđe-sive je boje, sa srebrnastim odsjajem. Ima nerazmjerno mala usta u odnosu na svoju veličinu i hrani se uglavnom glavonošcima i rakovima. Lovi se slučajno nekim od alata privrednog ribolova, ostima ili parangalom, međutim, iako vrlo rijedak još uvijek nije zaštićen zakonom.

Plemenita periska

Plemenita periska živi na pjeskovitom dnu plitkih priobalnih područja prednjim, šiljastim dijelom ljušture zakopana u sediment, na dubinama od 2 do 30 m. Posebno je značajna u livadama morskih cvjetnica. Gustoća njezinog naselja rijetko je veća od jed-

ni školjkaš u Sredozemnom i Jadranskom moru te je vrlo cijenjeni ukras i traženi suvenir. Populacije periske, zbog prekomjernog izlovljavanja, u mnogim su turističkim područjima potpuno uništene. Periska je zaštićena u cijelom

Sredozemlju. Novčana kazna za ubijanje jedinke vrste *Pinna nobilis* iznosi 500 kn.

Prstac

Prstac je valjkasti školjkaš dugačak do 12 cm. Živi u obal-

nim stijenama, liticama i samostalnom većem kamenju, u vlastitim bušotinama koje se rastom školjkaša šire. Vrlo je čest i u podmorskim špiljama. Živi u velikim populacijama čija gustoća može prijeći i 300 primjeraka po m². Prstaci rastu vrlo sporo. Za useljavanje prstaca u podlogu potrebno je 5-10 godina, a da bi sam prstac narastao do dužine 5 cm potrebno je 10-20 godina. Za primjerke 8-10 cm dužine procjenjuje se da su stari 70-80 godina. Rasprostranjen je u cijelom Sredozemnom moru. Ovo je u kulinarstvu jedna od najcjenjenijih vrsta školjkaša, pa su se razvojem turizma na Jadranu, zbog prekomjernog izlova, populacije prstaca mjestimice jako smanjile. Kako je za vađenje ovog školjkaša neophodno razbijati stijene, nje-

Plemenita periska

govim izlovom uništavaju se velike površine kamenite obale. Lomljenje stijena čekićima uzrokuje razaranje čitavog staništa, nestanak autohtonih zajednica i pretvaranje u podvodnu pustinju. Za ponovno obnavljanje biocenoze i naseljavanje autohtonih biljnih i životinjskih vrsta ponekad su potrebna desetljeća. Upravo zato je zabranjeno razbijanje stijena u priobalnom području te izlov prstaca i njihovo stavljanje u promet na cijelom teritoriju Republike Hrvatske. Za izlov, trgovinu i/ili izvoz prstaca kazne su u visini od 6.000 do 30.000 kn.

Galeb klaukavac (*Larus cachinnans*)

Pripada skupini velikih galebova i najveći je veliki galeb juga Europe. Svojim izgledom i ponašanjem je vrlo sličan srebrnastom galebu od koje se razlikuje u nekoliko detalja: žućim nogama, sivkasto žutim okom, cinober očnim prstenom, izražajnije žutim kljunom s većom crvenom mrljom, tamnijim primarnim perima i tamnije sivim leđima. Hrani se vrlo različitom hranom: ribom, raznim morskim beskralješnjacima, malim sisavcima (glodavci), raznim otpacima, jajima ptica i sl. Vrlo su proždrljivi i nasrtljivi i često međusobno krađu pronađenu hranu, naročito kada ribarski brodovi čiste mreže i bacaju ribu u more. Hranu traže i po plitkim plimnim obalama, a mogu malo zaroniti pod vodu. U potrazi za plijenom često slijede brodove i sakupljaju otpatke za njima. Iako galeb klaukavac nije rijetka, a niti posebno ugrožena vrsta, zabranjena je svaka radnja kojom ga se ometa i uznemiruje u njegovom staništu (rastjerivanje, proganjanje, hvatanje, držanje, ozljeđivanje i njegovo ubijanje, te oštećivanje njihovih gnijezda ili legla

Drozd

i obitavališta). Zabranjeno je i prikriivanje, prodaja, kupnja i otuđivanje ili pribavljanje na drugi način zaštićene biljke i životinje, kao i njegovo prepariranje. Za svaku prouzročenu štetu nedopuštenim radnjama u odnosu na ovu zaštićenu životinjsku vrstu utvrđena je kazna u visini od 1.600 kuna.

Drozd (*Labrus viridis*)

2002. godine prvi put u nas određen je trajni lovostaj za

Sredozemna medvjedica

jednu ribu - za drozda (*Labrus viridis*). Drozd je drastično prorijeđen, rijetko se i lovi i viđa u moru. Drozd je jedna od najšarenijih jadranskih riba. Osnovna boja tijela mu je svježe zelena s mnoštvom vijuga, sa šarama narančaste i smečkaste boje. S gornje strane nešto je tamniji, po boku ima bijelo srebrnastu prugu, a s trbušne strane istočkane bijele mrljice. Tijelo mu je izduženo i zaobljeno, s nešto ve-

ćom i jačom repnom perajom. Na glavi mu se ističu izrazito debele usne, koje izgledaju kao natečene. Maksimalno naraste do 55 centimetara dužine i 1,7 kilograma težine, dok se prosječnim primjercima težina kreće oko 25 deagrama. Narodnih naziva, kao i većina riba, na našoj obali

Trp ili morski krstavac

ima mnogo. Neki od njih su drozak, čvrljak, lenica, lenača, pop, francez, zelenjača, zelena smokvica... Stanovnik je čitavog Jadrana, a više voli gdje je kamenito dno bujnije obraslo. Za staništa bira puste i divlje položaje, najčešće one što su okrenuti prema pučini. Boravi na dubinama između 5 i 20, ali zalazi i dublje, do 50 metara. Ako ga vidite dok ronite s puškom u ruci, nemojte pucati, ako ga dignete na udici, vratite ga u more. Uvođenjem trajnog lovostaja, procjenjuje se, drozd će se zaštititi i revi-

Dobri dupin

talizirati. Novčana kazna za ubijanje jedinke vrste *Labrus viridis* iznosi do 6.000 kn.

Trpovi (*Holothurioidea*)

Trpovi ili popularno, morski krastavci veliki su razred bodljikaša. Ove životinje su najbliži srodnici ježinaca i zvjezdača. To su isključivo morske životinje od kojih većina živi polu sjedilački, pužući ili zakopavajući se u sediment. Manji dio vrsta su slobodno plivajuće pučinske životinje. Trpovi probavljaju organsku tvar iz sedimenta koji gutaju, ili pak hranu iz stupca slobodne vode lijepe na svoja ticala i unose u usta. Prema nepotpunom popisu u Jadranu obitava 36 vrsta trpova. Vjerojatno je u nas najpoznatiji tamnosmeđi ili crni obični trp (*Holothuria tubulosa*) koji naseljava pjeskovito i muljevito dno duž čitave obale Jadrana, od same površine do dubine od 100 m. Kako su ovo slabo pokretljive i lako dostupne životinje, procijenjeno je da bi komercijalnim izlovom uskoro bili desetkovani. Stoga je 1998. godine posebnim pravilnikom ograničen lov trpova te je zabranjen izlov i sakupljanje u komercijalne svrhe svih 36 vrsta trpova koji naseljavaju jadransko podmorje (Pravilnik o zaštiti trpova (*Holothurioidea*) NN 76/98).

Sredozemna medvjedica (*Monachus monachus*)

Sredozemnu medvjedicu nazivaju još i morskim čovjekom. Prvo spominjanje sredozemne medvjedice na hrvatskom jeziku bilo je u pjesmi Mavre Vetrantovića Čavčića 1871. koji je opisao sredozemnu medvjedicu na otočiću Sveti Andrija pokraj Dubrovnika. Dobro je prilagođena životu u moru, ali se na njoj još uvijek vrlo

dobro uočiti karakteristike kopnenih predaka. Medvjedice su izvrsni plivači i mogu vrlo dugo roniti, ali veliki dio svog života provode na kopnu gdje se zadržavaju na zalovima, u špiljama i grotama. To su uvijek vrlo izolirana i teško dostupna stjenovita područja. Žive same ili u malim skupinama, a hrane se ribom. Ima tupastu njušku s brčićima i velike oči. Tijelo dugo i do 2 metra sivo smeđe je boje. Smatra se da je sredozemna medvjedica u Jadranu izumrla. Ribari su je, kao i dupine, radi uništavanja mreža proganjali stoljećima. Njenom nestanku pridonio je i gubitak staništa u utrci s rastućim turizmom. Da ipak nije sve tako crno kazuju svjedoci i dokazi (fotografije) da je u posljednje vrijeme ponovno viđena u hrvatskim vodama. Novčana kazna za ubijanje jedinke vrste *Monachus monachus* iznosi 100.000 Kn.

Dobri dupin (*Tursiops truncatus*)

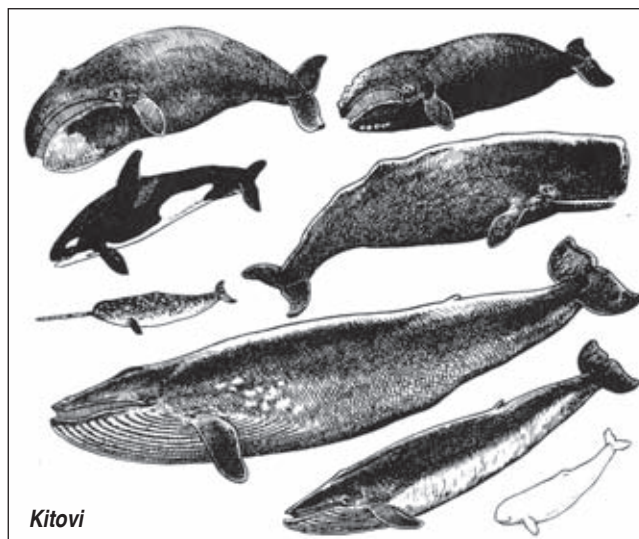
Dobri dupin je jedina trajno naseljena vrsta morskih sisavaca u Jadranu. U duljinu može narasti do 4 metra. Leđa su mu sivo-smeđe do crne boje, dok mu je trbuh malo svjetliji. Smatra se da u Jadranu obitava oko 300 jedinki. Najveća jadranska populacija smještena je u akvatoriju otoka Lošinja, a može ih se vidjeti i u estuarijima nekih rijeka. Najviše stradavaju u ribarskim mrežama kada se zaletavaju na ribu, zapetljaju se i udave. Novčana kazna za ubijanje jedinke vrste *Tursiops truncatus* iznosi 35.000 Kn.

Obični dupin (*Delphinus delphis*)

Obični dupin živi u parovima ili u malim skupinama, a hrani se ribom. Ima dug i ravan nos, a vretenasto tijelo može narasti do duljine od 2,5 metara.

Obični dupin

Kitovi

Glatka koža ove vrste s ledne je strane tamno smeđe do crne boje, dok mu je trbušna strana bijela.

Postoje i svjetliji primjerci. Jako je česta vrsta u Sredozemnom moru, ali kod nas nije trajno naseljena već ulazi kroz Otrantska vrata u potrazi za ribom. Može se često vidjeti kako prati brodove. Vrlo je ilustrativan danas česti uzrok ugibanja dupina - plastična vrećica. Zamijenivši ju s ribom, dupin ju proguta, a ona potom uzrokuje zaplitanje crijeva i smrt. Na žalost, ribari i dalje ubijaju jedine preostale sisavce u Jadranu pa postoji mogućnost da posve nestanu. Novčana kazna za ubijanje jedinke vrste *Delphinus delphis* iznosi 40.000 kuna.

Kitovi (*Cetacea*)

Kitovi su red sisavaca potpuno prilagođenih životu u moru. Zbog života u istom biotopu oni građom tijela nalikuju ri-

bama: glava im je produljena, nemaju izraženi vrat, oblik tijela im je hidrodinamičan, a udovi preobraženi u peraje. Kitovi se rađaju u moru te tu prožive čitav život. U većoj ili manjoj mjeri to su socijalizirane životinje koje međusobno komuniciraju složenim zvučnim ili ultrazvučnim sustavom. Ne žive trajno u Jadranu već povremeno uplivaju u naše more. Kitovi, iako izuzetno velike životinje, ne predstavljaju nikakvu opasnost za čovjeka. Novčana kazna za ubijanje jedinke vrste *Cetacea* iznosi 40.000 Kn

Morske kornjače

Morske kornjače su jedini gmazovi koji naseljavaju Jadransko more. Kao i kopnene kornjače, spadaju u drevni red *Chelonia*. Sve morske kornjače se razmnožavaju na pješčanim zalimima. 150 do 200 jaja liježu u rupe iskopane u pijesku. Kako su pješčane plaže omiljena

Morska kornjača

izletišta ljudi, uznemiravanje kornjača pri polaganju jaja te kasnije uništavanje jaja i legla, ostavili su katastrofalne posljedice na populacije morskih kornjača. Kornjače često stradavaju i u ribarskim mrežama. S obzirom da se radi o životinjama koje dišu plućima, kornjače moraju izlaziti na površinu da bi udahnule zrak. Iako su razmaci između dvaju udisaja zraka u normalnim uvjetima kod kornjača relativno dugi, kada se pod morem zapletu u mreže, zbog stresa vrlo brzo ostaju bez zraka i utapaju se. Ugrožavaju ih i motorne brodice, komercijalno iskorištavanje njihova mesa, jaja i oklopa te, naravno, zagađenost mora. Zbog tako jakih negativnih ljudskih učinaka pala je brojnost populacija svih morskih

kornjača, pa su stoga sve one strogo zaštićene hrvatskim propisima i međunarodnim konvencijama (Zakon o zaštiti prirode NN 30/94, Pravilnik o zaštiti pojedinih vrsta gmazova (Reptilia) NN 47/95). U Jadranu se mogu naći tri vrste morskih kornjača iako u vrlo malom broju. Sedmo-pruga usminjača živi u toplim i umjereno toplim morima, a u Jadranu je vrlo rijetka. Može biti duga do dva metra i težiti do 350 kg. Za razliku od drugih kornjača usminjače nemaju tvrdi, kompaktni oklop, već je on kožnat, s mozaikom malih kostiju. Tijelo joj je tamno smeđe boje sa svijetlim mrljama. Hrani se uglavnom meduzama. Novčana kazna za ubijanje jedinke vrste *Dermochelys coriacea*

iznosi 40.000 kn. Glavata želva također živi u toplim i umjereno toplim morima.

Hrani se ježincima, spužvama, rakovima i mekušcima. Duga je do 1 metra, a boja tijela joj varira između smeđe i smeđe-crvene boje. Populacija koja naseljava Jadran dio je populacije koja se razmnožava u Grčkoj. Pretpostavlja se da rijetko i u iznimnim slučajevima liježu jaja na pješčanim plažama nekih otoka južne Dalmacije. Procijenjeno je da se godišnje u komercijalne svrhe ulovi oko 2.500 glavatih želvi. Ako se na umu ima da je cijela mediteranska populacija procijenjena na 5.000 spolno zrelih jedinki, ovakav ulov ima katastrofalne posljedice za ovu vrstu. Novčana kazna za ubijanje jedinke vrste *Caretta caretta* iznosi 35.000 kn.

Golema želva je u Sredozemlju i Jadranu vrlo rijetka. Hrani se morskim biljkama i životinjama. Duga je do 1,5 metar. Tijelo joj je maslinasto zelene ili sivo-smeđe boje pa ju zovu i zelena kornjača. Kao i glavata želva, česta je meta komercijalnog krivolova. Novčana kazna za ubijanje jedinke vrste *Chelonia mydas* iznosi 40.000 kn.

go zabranjena (Zakon o zaštiti prirode NN 30/94, 84/96). Novčana kazna za ubijanje samo jedne jedinke vrste *Mitra zonata* iznosi 8.000 kn.

Puž bačvar

Puž bačvar živi u rijetkim napupinama na mekanim pješkovitim dnima, na dubinama od 10 do 150 m. Kućica ove vrste bačvastog je oblika, vrlo je velika i krhka. Može narasti do 30 cm pa je time jedan od najvećih puževa Jadrana. Hrani se bodljikašima i drugim mekušcima i vrlo je značajan predator ekosustava koji nastanjuje. Iz pljuvačne žlijezde izlučuje 4%-tnu sumpornu kiselinu kojom otapa ljušturu plijena.

U Jadranu naseljava priobalna područja, a u sjevernom dijelu Jadrana vrlo je rijedak. Najbrojnija naselja ove vrste zabilježena su u srednje dalmatinskim kanalima i zaljevima. Zbog atraktivnog izgleda i svoje veličine često se izlovljava i prodaje kao suvenir. Stoga se njegove populacije posljednjih godina sve više prorjeđuju. Novčana kazna za ubijanje jedinke ove vrste iznosi 1.000 kn.

Prugasta mitra

Prugasta mitra

Prugasta mitra je puž s vretenastom kućicom, veličine do deset centimetara. Živi na čvrstim dnima, na velikim udaljenostima od obale. Možemo ga naći na dubinama od 20 do 80 m. O njemu se općenito vrlo malo zna. Sredozemni je endem, rasprostranjen uzduž čitave obale hrvatskog Jadrana, ali svugdje iznimno rijedak. Upravo je radi svoje rijetkosti i ljepote kućice vrlo tražen. Stoga su i ovako rijetke populacije u posljednje vrijeme još više prorijeđene. Od 1994. godine prugasta mitra je zakonom zaštićena te je sakupljanje, izlov i trgovina ovom vrstom stro-

Tritonova truba

Tritonova truba ima masivnu vretenastu kućicu i može narasti, kao i bačvaš, do veličine od 30 cm. Živi na hridinastim dnima, u podnožju strmih stijena. Nastanjuje staništa s bogato razvijenim pokrovom algi te mnoštvom zvjezdica koje su mu osnovna hrana. Rasprostranjen je u cijelom Jadranu, ali je iznimno rijedak. Najviše nalaza ove vrste zabilježeno je u akvatoriju Dubrovnika te otoka Hvara, Visa i Sušca. Kako mu je populacija jako prorijeđena, u cilju očuvanja vrste zakonom je zaštićen (Zakon o zaštiti prirode NN 30/94, 84/96). Novčana kazna za ubi-

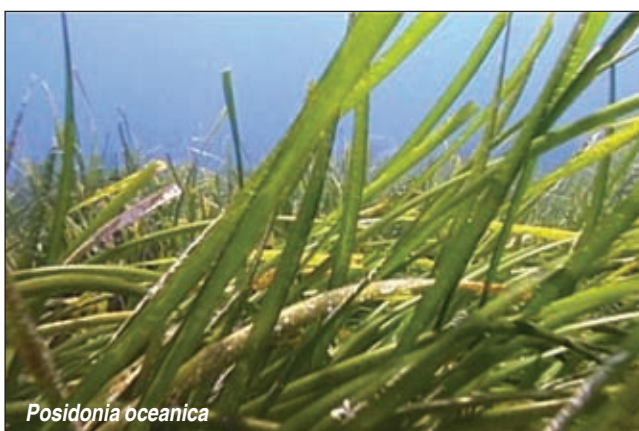
janje jedinke vrste *Charonia tritonis seguenza* iznosi 4.000 kn.

Morski konjić (*Hippocampus*)

Morski konjić (*Hippocampus*) stanovnik je mora neobičnog izgleda, odnosno izgledom nimalo ne podsjeća na ribu. Pli-va uspravno i može umaknuti svojim neprijateljima tako što će poprimiti boju podvodnog bilja. U vodi ravnomjerno lebdi, pri čemu ga uspravnim drži leđna peraja. Morskog konjića nalazimo obično na morskom dnu obraslom morskom travom. Međutim neke vrste više vole blatna i pjeskovita područja, druge opet nalazimo na koraljima ili spužvama. U svakom slučaju nalazimo ih u blizini morskih struja, gdje im je osigurana dovoljna količina njihove glavne hrane - planktona. Da ih struje ne bi odnijele, dugim se repom ovijaju oko najbliže biljke. Repovi su posebno prikladni za hvatanje. Neobičan im je i način razmnožavanja. Kod ove vrste ribe, mužjak je taj koji nosi i "rađa" mlade. Naime, ženke u njegovu "torbicu" s prednje strane tijela polažu jajašca u vrijeme parenja, a zatim se, nakon perioda njihovog razvoja, iz "tatine" torbe rađaju živi mladunci. Ženke pritom nemaju nikakvu ulogu u čitavom procesu nakon polaganja jajašaca, tako da je mužjak morskog konjića zapravo "majka" svojim mladuncima. Morski konjići stalno jedu. Hrane se planktonom ili drugim vrlo malim morskim životinjama kao što su ribice. Mogu pomicati jedno oko neovisno o drugome tako da mogu pratiti kretanje manjih morskih životinja u svojoj okolini, a da pritom ne odaju svoju nazočnost. Kad utvrde da im je plijen dostupan, hitro ga zgrabe ili ga s udaljenosti od nekoliko centimetra

Morski konjić

Posidonia oceanica

jednostavno usišu. Morski konjić odvraća pozornost svojih neprijatelja dugim kožnim nitima te zaštitnom bojom kojom oponaša morske biljke među kojima živi. Na žalost, u nekim trgovinama i na štandovima morskog konjića prodaju zalivenog u prozirnju plastiku i uokvirenog školjkama kao suvenir. Valjda je to zato što kod nas još uvijek nije zakonom zaštićen. Ovog simpatičnog morskog stvora u stvari ima tako malo da ga nitko niti ne primjećuje, pa bi mogao nestati prije nego ga zaštitimo.

Posidonia oceanica

Morska cvjetnica *Posidonia oceanica*, u narodu poznata kao morska trava, voga ili lažina, endemska je vrsta Sredozemlja, što znači da živi samo u Sredozemnom moru i nigdje drugdje. Raste do najviše 50-tak metara dubine na pjesko-

vitom morskom dnu gdje razvija guste podmorske livade. Građena je od stabalca, korijenja i tamnozelenih listova koji mogu narasti i preko jednog metra dužine. *Posidonia* cvjeta vrlo rijetko, svakih nekoliko godina. Nakon cvjetanja nastaje plod oblika masline tamno smeđe boje koji nekoliko dana pluta na površini mora, zatim puca i iz njega ispadne sjemenka koja tone na dno i razvija se u novu biljku. Zbog konstantnog zatrpavanja sedimentom, podzemni korijeni su duboki i do nekoliko metara, a njihova se starost procjenjuje na nekoliko tisuća godina. Po tome je *Posidonia oceanica* jedna od najdugovječnijih organizama Sredozemlja. Ona je ujedno i endem Sredozemnog mora te je zaštićena u Francuskoj i Španjolskoj. Na konvenciji o biološkoj raznolikosti održanoj 1992. naglašena je potreba zaštite ove biljke, no unatoč

tome, i očitom nestajanju livada u Jadranu, osim proglašenja *Posidoniae* osjetljivom i potencijalno ugroženom biljnom vrstom, Hrvatska tu biljku još nije zakonom zaštitila.

Livade koje tvori *Posidonia* čine pravu malu biološku floru i faunu podmorja, odnosno jedan čitav ekosistem. U njima žive, razmnožavaju se i lovi i skriva nekoliko stotina vrsta algi i životinja. Među njima možemo pronaći nekoliko vrsta rakova, glavonožaca, školjkaša, spužvi, mahovnjaka, žarnjaka, krednjaka te mnoge vrste manjih i većih riba. Osim što pružaju dom, livade *Posidoniae* proizvode kisik kojim obogaćuju more i sediment, te ih možemo zvati i podmorskim šumama. Svojim dugim listovima ublažavaju nalet valova na obalu pa tako sprječavaju eroziju tla, a njihovo korijenje svojim spletom jača sediment i tako sprječava njegovo odnošenje. Na kraju imaju i bitnu ulogu u kruženju i vezivanju kisika i hranjivih soli u moru. *Posidonia* trenutno ugrožavaju dvije nove pristigle alge u Jadran. To su *Caulerpa taxifolia* i *Caulerpa racemosa*. Osim algi, *posidonia* ugrožava i globalno povećanje temperature i razine mora, povećanje ultraljubičastog zračenja i koncentracija ugljičnog dioksida. Ali najveći joj je neprijatelj čovjek koji je uništava svojim nemarom i neznanjem. Gubeći livade *Posidoniae*, gubimo svoje morske resurse. Zato treba skrenuti pozornost nautičarima i ribarima da ne bacaju svoja sidra po livadama *Posidoniae*, da ribari ne povlače svoje kočice, mreže i drežde preko livada i da zabranimo gradnju marina i nasipavanje obala na područjima gdje raste *Posidonia oceanica* jer tako uništavamo jedan cijeli ekosistem. Budući da jako sporo raste, obnova njenih livada mogla bi potrajati i do nekoliko stotina godina. ☞